

ostendit manifestè dictas farninas, nullum penitus ius habere in his bonis Casellarum. Nec repugnat quod dicitur, prædictos diuidentes & pacientes reser uasse sibi ius, quod sibi posset competere in dictis bo-

nis, præter ius fideicommissi: quia reseruato tñ nil ope-

ratur, nisi deinde confest de iure reseruatio; sicuti non

apparet nostro in casu. Ita tradut Angelus in l. si quis

legauerit de le. 1. & in l. omnes C. de præscript. 30. vel

40. anno, & alij plures, quos refert & probat Crauet.

in consil. 870 numero 2. libr. 5. & accedunt Paris. in

consil. 70. num. 15. 18. 20. lib. 3. & Grammaticus in

decs. 103. nu. 43.

Sexto & vltimo obiicitur liber æstimi, in quo scri-

ptum est, bona Casellarum Communiter possideri à

Cæsare & Emanuele.

Responsum vno verbo, assertionem illam non præ-

iudicare futuris successoribus: sicuti non nocuit Fran-

cesco, & deinde Antheo filiis dicti Emanuelis, qui ha-

redes gradatim extiterunt dicti Prothonotarii, & eius

bona omnia Casellarum possederunt: sicuti possedit

& Emanuel dicti Anthei filius.

Tertia est dubitatio, quæ bona dicantur fuisse in bo-

nis dicti Prothonotarii testatoris, ut dici possint suppo-

sita fuisse fideicommissio? Et quidem dicendum est,

bona Casaleatum, nempè domū & agros fuisse in bo-

nis dicti testatoris tempore quod decelsit.

Hoc multis facile demonstrabo prius tamen nō nūl

lis præmissis & præsuppositis.

Præmisso itaque primò; fideicommissarium, tñ qui

petit ab hærede hæredis grāuati defuncti sibi restituī

bona fideicommissi; vel, restitutione facta, non mole

lestari, probare debere bona, à se perita fuisse in bonis

dicti testatoris fideicommissis. Ita Baldus in consilio

84. R. prohibita alienari. in fine lib. 1. Alex. in consil.

82. col. vlt numer. 13. lib. 2. & in consil. 139. numero 9.

vers. capro aliam dubitationem li. 6. Alciatus in resp.

778. numero 4. secundum impressionem antiquam

Lugdunensem, Alba in consil. 6. numer. 3. Rolandus

in consil. 6. numer. 3. lib. 1. & Rola. in consil. 81. nu-

15. lib. 2. in consil. 26. nu. 19. & in consil. 46. num. 7.

lib. 3. Craue. in consil. 61. num. 6. Decianus in consil.

76. nu. 1. lib. 3. & M. Antonius Peregrinus in Tract.

de fideicom. art. 44. numer. 1.

Præmitto secundò, tñ fideicommissarium agentem

aduersus dictum hæredem hæredis grauati, qui, vt di-

ximus, tenetur probare bona fuisse in bonis testatoris,

necessè minime habere probare testatorem fuisse do-

minum illorum bonorum: Sed sufficere probare il-

lum possedisse & in bonis habuisse sic sanè respondit

Alex. in consil. 116. colu. vlt. libr. 5. consil. 171. nu-

mero 11. lib. 6. quem secuti sunt Alba in dicto consil.

6. numero 8. libr. 1. Natta in consil. 400. numero 9.

lib. 2. Rolandus in dicto consil. 46. num. 10. & nu. 15.

libr. 3. & Peregrinus in dicto art. 44. numero 14. qui

eiudem sententia refert Corneum, Guidonem Papæ

& alios non nullos. Idem ego ipse respondi in consil.

207. num. 3. lib. 3.

Præmitto tertio, bona fuisse in bonis testatoris, qui

fideicommissum tñ reliquit & constituit, probari, præ-

sertim in antiquis, instrumentis, testibus: sicuti post

alios scribunt Alex. in consil. 51. colum. pen. numero

& in consil. 139. numero.... lib. 6. Alba in dicto consil.

46. num. 15. & num. 21. lib. 3. Mafcardus in Tract. de

probationibus conclus. 199. Petra in Tract. de prohi-

bita fideicommissi alienatione q. 12. numero 27. De-

cianus in consil. 50. num. lib. 1. Borfatus in consil.

80. numero 1. & in consil. 106. num. 23. lib. 1. M. An-

tonius Peregrinus in Tract. de fideicommissis art. 44.

num. 4. Et ego ipse in consil. 21. numero 8. lib. 1. &

in consil. 174. num. 49. lib. 2.

Præmitto quartò, nostro in casu agi de tempore an-

tiquo, neq; vltra centesimum annum: cum testa-
mentum fuerit conditum à dicto Prothonotario an-

no. 1486. Quod sanè tempus + centum annorum di-
citur sine controvëria antiquum, quando agitur de

aliquid probando: sicuti postquam plures scripsi in li-

bro secundo de arbitrijs iudicium. &c. calu teruo

numero sexto.

His præmissis: dicimus multis rationibus & argu-
mentis constare, prædicta bona Casellarum fuisse in
bonis dicti Prothonotarij testatoris tempore quo con-
fecit testamentum.

Primo itaque probatur instrumento diuisionis bo-
norum facta inter dictum Prothonotarium & eius fra-
tres, & Iacobum nepotem anno. 1475. die 30. Septemb.
comprobata anno 1477. In eo enim instrumento legi-
tur, quod domus, sedimina, ædificia, terra, vineæ, pa-
cua, & nemora territorij Casellarum obuenisse dicto
Prothonotario: & singula prædia rustica, descripta sūt
eodem in instrumento per eorum situs & confines. Et

bona tñ fuisse in bonis testatoris probari instrumentis
diuisionis ipsorum bonorum respondit Alba in dicto
consil. 6. nu. 8. in fine sic & Rolandus in consil. 46. n. 20.
& n. 21. vñcto. n. 10 & 15. lib. 3. qui & si eo sub n. 20.
& 21. scribit, instrumentum diuisionis non probare
testamentum fuisse dominum illorum bonorum diui-
sorum quando agitur inter hæredes hæredis & fideicom-
missarium, qui solum tenet probare bona fuisse in
bonis testatoris: vt inquit Rolandus in dicto nu. 10. &
15. Et manifestis idem tradit Marzarius in Epitome
de fideicommissis q. 58. qui dixit, hanc esse probatio-
nem indubitatam inter ipsos diuidentes ac eorum hæ-
redes & descendentes. Idem scribit Peregrinus in dicto
art. 44. num. 5. qui refert inter alios Decianum in
consil. 76. nu. 9. lib. 3. qui multis probat.

Secundò accedit instrumentum locationis facta an-
no. 1482. per dictum Prothonotarij Phillipo fratri,
cui locauit bona omnia Casellarum ipsi locatori obuē-
ta in diuisionibus. Hoc locationis tñ instrumentum pro-
bare dictum Prothonotarium fuisse dominum dictorū
prædiorum, certum est: cum aliae concurredi conjectu-
& administrat, certum est; vt in specie tradunt Alba
in dicto consil. 6. n. 9. & n. 10. vers. Et idem Petra in dicto Tract. de prohibita fideicom. alienatione q. 12. numero 29. & Rolandus in consil. 46. numero 21. libr. 3. quem supra declarauit & Peregrinus in dicto art. 44. num. 4.

Tertiò idem probant duas confessiones factæ ad fa-
tuorem dicti Prothonotarii anno 1482. & anno 1483. a
Venerandis Capitulis Sancti Iuventini & Sancta Tri-
nitatis Papæ pro bonis sitis in territorio Casellarum.
Hæc probant effectum locationis seu Emphiticus
possesse ad dictum testatorem.

Quarto idem ostendit libellus datu's ab agentibus
Abbatia Arona anno 1496. iuncta sententia in pos-
sessorio lata, quæ fuit declaratum: mittendum esse pos-
sessionem Io. Stephanum pro certa parte dictorum bo-
norum Casellarum relictorum à Prothonotario testa-
tore. Hac assertione probari bona tñ fuisse in bonis te-
statoris certum est: cum in his antiquis sufficient uesti-
bus in instrumento confecto inter tertios, ut in specie affirmat Peregrinus in dicto art. c.
44. numero 19.

Quinto idem significant arma & insignia protho-
notarii pœcta & sculpta multis in locis domus magnæ
Casellarum: Hæc concurrentibus aliis indicis proba-
re domum fuisse Prothonotarii dicendum est: cum in
antiquis sculpta in marmore. Et pœcta tñ in patribus
& filiis probare dominum saltem præsumptuē
affirmant permulti, quos cogerit Mafcardus in Tract.
de probationibus conclus. 551.

Nec repugnat, si dicatur, arma & insignia prædicta
nil per-

nil pertinere ad agros. Sed ad solam domum, in qua
sunt picta vel sculpta quia respondet, indicium
& conjecturam facere respectu agrorum: cum verifi-
cile non sit aliquem habere domum in medio agro-
rum, quorum non sit dominus: atque ita habeat dom-
um penè inutilē ruri, agris scilicet adiacentibus
carentem.

Sexto idem demonstrat contradic̄to facta ad cri-
das anno 1501. per Iulium Cæsarem & Ioan. Ste-
phanum dicti Prothonotarij fratres, in quibus descri-
bunt bona Casellarum relictorum à dicto Pro-
thonotario.

Septimo probat instrumentum locationis facta an-
no 1518. per Emanuellem & Ioan. Bernardinum fra-
tres, Ioan. Maria Siluatico de bonis Casellarum, quæ
dixerunt esse perticarum mille & quatuor centum, &
affirmarunt fuisse relicta à dicto Prothonotario. In-
strumentum locationis iunctis alijs coniecturis & ad-
miniculis probare locatorem fuisse dominum, dixi
supra.

Ottavo accedit diuisionis facta anno. 1523. inter
Emanuellem, Io. Bartholomæum, & Io. Bernardinum
de portione bonorum casellarum obuentorum in diuisione
facta inter Iacobum & eius patruos; & dicitur in
dicta diuisione dictam Iacobi portionem fuisse perti-
carum octocentum; & dicta bona fuisse sub fideicom-
missum relicta à dicto Prothonotario. Diuisionem, &
verba enuntiatio prolata præsertim inter partes pro-
bare, bona fuisse in bonis testatoris iam supra de-
monstravimus.

His intelligimus, pro Do. Iob Dominico reo con-
uento recte iudicasse per illustrem D. Cæsarem Gal-
larum Regium Senatorem, reuocata sententia seu
laudo magnifici doctoris Io. Baptista Costa, qui pro
soribus ætricibus pronuntiaverat.

Quarta est dubitatio, quid de alijs bonis dicendum,
an scilicet aliqua debeantur dictis sororibus & nepti?
Et primù quidem, quod ad iurisdictionem Oppidis
summè dicendum est, illam pertinere ad dictum Do.
Iob Dominicum exclusis prædictis sororibus ætricibus:
sicuti duabus sententiis hac in parte iudicarunt
prædicti do. Gallaratus est Costa. Et recte quidem;
cum iurisdictione illa fuerit in feudum concessa ab Ex-
cellentissimo do. Duce Mediolani anno. 1466. pro se

& eius descendientibus masculis, tñ fœminæ itaq; sunt
manifeste excludentes etiam si à masculo immediatè natæ
sint, ut scribit post alios Thomas Marinus in tract. de
feudi in tit. de feudo fœminæ, seu materno. num. 43.
Et antiquo Decreto Ducus Ludouici edito anno 1492
& nouis constitutionibus tit. de feudi. §. ne beneficio-
rum memoria; res clarior redditur. cum illis sanctum
sit, feuda à dictis concessa etiam pro se filiis masculis,
& fœminis ac etiam quibus dederint, transire non
posse ad fœminas nec ad extraneos. Id quod cautum
est fauore masculorum, qui beneficij a Principe collati
memoriam conferuare possunt; fœminæ vero non:
sicuti in specie illius antiqui Decretri responderunt
Ripa in lib. 2. responsorum. cap. 3. numero 6. &
Alciatus in respon. 257. numero 6. secundum impres-
sionem antiquam lugdunensem qui rationes & argu-
menta considerant.

De portu Thodi idem dicendum est: sicuti reuoca-
ta sententia do. Costa recte iudicauit præfatus do. Se-
nator Gallaratus. Nam portus iste fuit ab Excellentissimo
do. Duce Franciso Sforza Vicecomite anno
1447. & anno 1451. donatus do. Pasino pro se & eius
filiis hæredibus successoribus & quibus dederit. Nam
& hoc etiam in casu locum habet prædicta constitutio
noua. tit. de feudi. §. ne beneficiorum.

De mobilibus & illis libriss quatuor millibus pro
pretio domus Papæ occupata ut dicitur a dicto dom.
Liber Duodecimus.

Iob Dominico, non est quod aliquid scribam: cum
(ut in facto præsupponitur) nil probauerint prædictæ
sorores ætrices.

Quod uero attinet ad prætensionem illam dictorum
sororum, sibi deberi partem aliquam bonorum
fideicommissi ex testamento domi. Antonij senioris
testatoris earum abauit, ut pote, quod de bonis illis te-
stari & nouo fideicommisso subiçere non potuerit
prædictus dom. Franciscus Prothonotarius: Sed solum
de eius portione legitimæ & trebellianicæ: dicendum
est, prædictas sorores minus iuste prætendere: cum ve-
re nulla habenda sit ratio dicti fideicommissi reliqui a
dicto dom. Antonio.

Et primò quidem, quia extinctum. Et finitum il-
lud fuit in personas filiorum, nepotum & pronepotum
ipius testatoris: cum uocauerit solum filios & eorum
filios; & altero eorum

*laxatione ditorum bonorum, cum omnibus fructibus
perceptis, sub pretextu eiusdem lesionis enormissima
resultantis ex eadem perceptione fructuum, per Rubeum
alias, ut dicitur facta memoratis anni: 1561. & 2. &
63. per dictos testes probato iunctis probationibus fa-
ctis quod de anno 1584 tempore dicta ultime trans-
actionis, dicta prædia essent valoris scutorum sex centu-
& ultra, & quod fructus percepti à Milani sunt com-
munis pretij scutorum trium mille, & ultra, & prout
latius ex copia petitionis signat.*

De pluribus nunc contingit dubitari.

*Prima est dubitatio, an predicta in solutum datio
iure valida fuerit sitque.*

*Secunda est, an Rubeus creditor depositi à se facti ita
dicatur compensasse vel imputasse fructus, quos tribus
illis annis 1561. 1562. & 1563. percepti ex predijs
sibi in solutum datis ab Alexio depositario, cum suo cre-
dito aureorum centum quinquaginta depositorum, ut
censeatur sibi restitutum ipsum depositum, & conse-
quenter in solutum dationem effectum non habuisse,
vel resolutum fuisse.*

*Tertia est, an fructus tam naturales, quam industriales
ex dictis predijs in solutum datis, percepti à Rubeo,
post annum 1564. sint & ita iure que sit quod restituere
re minime teneretur.*

*Quarta est, admissio (citra ueri preiudicium) quod co-
stare de aliqua mala fide Rubei, an illa noceat vel non
Milanis, qui dicta prædia in solutum data ab Alexio di-
cto Rubeo, titulo permutationis à Rubeo ipso acqui-
suerunt.*

*Quinta et ultima est: an transatio initia inter Alexium
& Milanos rescindi possit, vel non possit pretextu la-
tionis ab ipso Alexio allegatae.*

Initium à Domino.

CONSILIVUM MCXI.

DE prima dubitatione dicendum est, prædi-
cam insolutum dationem ab Alexio ta-
ctam Rubeo fuisse, esseque iure validam.

Primo, quia nulla lege reperitur t̄ pro-
hibita hac insolutum datio, ergo permis-
sa dicitur: Ita in specie arguit Crauettam in consil. 357.
nu.4. quem secutus est Hondeodus in consil. 31.nu.
3. qui vñ sunt eo simili quo dicimus id præsumi per-
missum expresse à lege, quod non reperitur prohibi-
tum. nec non. §. quod eis. ff. ex quibus causis maior. &
latissimè multis similibus comprobauit in commenta-
rijs de præsumptionibus. lib. 6. præsumpt. 16.

Secundū accedit, quod ita solutum datio fieri potest
non solum purè, sed etiam in diem, sub modo, & sub
conditione. Nam certum est venditionem prædictis
modis fieri posse, vt in integro illo titulo. ff. de lege cō-
missio. l. vlt. ff. de contrah. emp. & l. necessario. ff. de pe-
riculo & commodo rei venditæ. Porro insolutum t̄ da-
tio venditioni æquiparatur. l. si prædiū. C. de euictio.
Decius in consil. 58.nu.1. Purpureus in consil. 57.
num. 15. & Gallia in consil. 32.nu.30. Ergo & in solu-
tum datio & purè & in diem, & sub modo & sub con-
ditione facta valet. Ita in specie arguit Crauettam in
consil. 145.nu.18.lib. 1. & in consil. 325.nu. 7.lib. 3. &
Hondeodus in dicto consil. 31.nu.28.29. & 30. & nu.
32. qui alij multis ostendunt pactum legis t̄ commis-
soriæ admitti tam insolutum dationem, quam in empli-
cie & venditione.

4 Tertio suffragatur quod Alexius recepit pecuniam
in depositum, seu mutuum (sunt enim depositum t̄ ir-
regularē, quod alio nomine appellatur mutuum l. lu-
cius & l. die sponsaliorum ff. depositi.) nullo constitu-
to pignore. Sed pacto conuento, quod si post triennium
non restituisset, ipsum depositum, prædia censerentur
data insolutum Rubeo deponenti. Atqui quando de-
ponitur, vel mutuo datur pecunia, non constituto pi-
gnore depositario, vel mutuariario, sed pacto conuento
datur res insolutum ipsi creditori valet t̄ insolutum
dato. Ergo hæc insolutum datio facta ab Alexio dicto
Rubeo iure defenditur. Illa minor propositiō proba-
tur in specie auctoritate Hondeedi in dicto consil. 31.
nu.34.35. & 36. qui dixit, hoc casu cessare ratione il-
lam, qua prohibitum fuit pactum legis commissoria
in contractu pignoris & hypothecæ. Nec dicatur, im-
mo & hoc in insolutum dationis contractu interposi-
tam fuisse obligationem pignoris hypothecæ: quia re-
spondet prædictam hypothecam esse t̄ accessoriā ad
ipsum in insolutum dationem, & ob id non immutare:
Sed sequi eius naturam: sicut in specie respondit Cra-
uet. in consil. 327.nu.16.

7 Quarto vel ea etiam ratione compiobatur hæc sen-
tentia, quod contractus iste fuit iuramento contrahe-
rium confirmatus. At qui iuramentum t̄ validum red-
dit pactum legis commissoria non solum in emptione
& venditione, in insolutum datione: Sed etiam quod
fortius est in pignore. Ergo valida & irreuocabilis di-
ci debet hæc nostra insolutum dictio. Illa minor argu-
menti propositiō, quoad insolutum dationem, proba-
tur auctoritate Crauettæ in consil. 327.nu.20.lib. 3. &
clarissimi Hondeodus in dicto consil. 31.nu.53. versi. vlti-
mò dicitur: Immò fortius idem dicimus de pacto le-
gis commissoriae in pignore, quod iuramento t̄ confir-
metur ipsum pactum, affirmant. Glo. in cap. cum con-
tingat, in glo. 2. in fine de iure iura. Barto. in l. s. &
Augerius nu. 4. ff. ad legem falcid. Bald. in l. 1. n. 2. C.
de pactis pigno. Innocen. & Henricus Boic in cap. si-
gnificante de pigno. Federic. de senis in consil. 140.nu.
3. versi. item pactum Burtius in dicto cap. significante.
nu. 9. & nu. 17. de pigno. Anchæ. in eodem cap. si-
gnificante Bartholomeus Buxien. in questione. 12.
Guido papa in sing. 477. licet pactum Fabianus de
Monte in tract. de emptione & venditione q. 7. princi-
pali, nu. 11. in secunda fallentia. Alex. in additionibus
ad Baldum in l. vlt. C. de pactis pigno. Iason in l. de his
col. pen. ff. de tract. Neuf. in consil. 86. nu. 15. Rubeus
in consil. 134.nu.4. Ripa in lib. 3. respons. cap. 6. nu.
6. Gozad. in consil. 61.nu.7. Tiraquel. de tractu con-
uentio, ad finem. num. 122. Crauettam in consil. 327.n.
oo. lib. 3. Serap. in tract. de priuilegijs iuramenti pri-
legio 131.nu.3. Hondeodus in dicto consil. 31.nu.55.
Et hæc quidem est magis recepta t̄ opinio, & si ab
ea dissentient lo. Andreas, lo. Fabri, Albericus, Floria.
Imola Abbas, Angelus, Butrius, Guido papa & Ber-
trandus quos refert. Tiraquellus in loco præcitato.
numero 121.

Hac vera & recepta opinione, quod scilicet hæc in
solutum datio fuerit iure facta, sitque & nunc valida,
super est ut satisfaciamus nonnullis rationibus &
argumentis pro contraria parte consideratis ab incerto
mili auctore cuius allegationes incipiunt, Admittit
Alexius.

Primo objicitur in præcitatis allegationib. pag. 17.
è tergo vers. erit igitur prima. &c. simulationem huius
contractus collegi ex eo, quod prædia in solutum data
multo pluris valoris sunt, quam sit pretium aureorum
centum quinquaginta debitum: Quæ sanè modicitas
10 t̄ pretij urgentem facit conjecturam simulationis cō-
tractus: Nec hoc casu requiritur quod sit laiso vltra
dimidiā, sicut scribunt multi cōgescit Josepho Lu-
douico

douico in suis conclusionibus conclus. 51. De simulati-
onē contrarium. col. 8. vers. dubitari contingit.

Respondet primò, Josephum Ludouicum præci-
tato in loco referre plures opiniones, & supradictam,
qua fuit Cagnoli in l. 2. num. 65. versi. secunda limita-
tio. C. de pactis inter empto. & vendit. non affirmare.
Immò ego ipse in commentatijs de præsumptionib.
lib. 3. præsumpt. 122. num. 3. scripsi, duo hæc, modi-
citatē scilicet pretij, & pactum de retrorendendo nō
sufficiere, vt contraetus præsumatur feneratus t̄ &
hanc esse opinionem magis receptam attestatus sum.

Respondet secundò, non constare nostro in ca-
su, quod pretium illud centum quinquaginta aureorū
esset eo tempore contraetus nempe anno 1560. ita im-
moderatum, vt arguivaleat simulatio t̄ & laiso, qua
rescindi & annullari poterit, possitq; contractus iste
in solutum dationis, sicut multus docte & accurare in
individuo huius nostri casus ostendit aliquando doctissi-
mus Lancellotus Gallia. in consil. 32. num. 24. cum
multis subsequentibus. Inquit sanè primū duos te-
stes tantum de valore ditorum prædiorum examina-
tors fuisse, qui constante nō attestantur de valore, led
13 potius dubitatu loquuntur per hoc verbum, t̄ potesta-
no valere: Et idē (inquit Gallia) non concludunt; si-
cūt concludere debere per necessitatem autē per pos-
sibile tradunt Baldus in l. ad probationem C. de pro-
batio. Iason in l. non hoc in secundo notab. C. vnde le-
git. & Crauet. in responsu pro Geneto, numero 195.

Præterea & secundò inquit Gallia prædicto in consil.
32. num. 26. hos testes non dixisse, quod hæc prædia
14 vendita fuisse tanto pretio t̄ scienti eorum qualita-
tem & valorem; sicut attestari debebant, vt responderunt
Curtius iun. in consil. 165. num. 18. Crauet. in
consil. 340. num. 6. & Bursatus in consil. 9. num. 3. 8.
Rufus & tertio non deposuerunt iij testes de notabili
laiso, qua irritari posset contractus. iuxta l. 2. C. de
15 rescind. vend. Immò nulla vix t̄ laiso (subiungit Gal-
lia) considerari potest, ob datum dilationem ad reddendam
pecuniam; quæ loco pretij succedit, vt in specie
respondit Parisius in consil. 81. num. 30. lib. 2. qui, nu-
mero 32. post Decim in consil. 308. dixit dationem
in solutum non posse reuocari, maximè quando factū
16 fuit t̄ pactum de soliendo creditum infra certū tem-
pus, & eo decurso res remaneat in solutum, nam per
tale pactum non inducit simulatio nec potest alia
datio in solutum reuocari, tanquam facta citra dimidiā
propter dilationem datum, quæ loco pretij succe-
dit. Adeo, quod habita consideratione ad decrementum,
quod ob dilationem datum fieri debet, pro iusto pretio
in solutum datio facta fuit, cum ob temporis commo-
ditatem annorum trium ad reddendam pecuniam, tan-
17 to minus prædia t̄ astimanda sunt Vecius in consilio
388. num. 3. Paris. vbi supra, num. 37. idem Ripa in l.
prima, §. si hæres, num. 26. & sequ. ff. ad Trebelianum.
Præterea admisit circa veri preiudicium quod hic ad-
fuerit laiso vltra dimidiā: attamen adhuc (inquit
& recte Gallia, prædicto in consil. 32. num. 31.) locus
non esset remissio dationis in solutum, cum quia quo-
ties debitor voluntarie dat pignus in solutum, talis
18 t̄ datus in solutum rescissio non subiacet, etiam ob
laisionem vltra dimidiā. Iason l. à Dito Pio. §. si pi-
gnora. num. 3. ff. de re indicata. & Paris. dicto consil. 81.
num. 38. & accedit in specie in solutum dationis Cra-
uet. in consil. 307. numero 17. libro tertio. tum etiam,
qua cuius enormi, & enormissima laisoni renuntia-
tum fuit etiam cum iuramento. Quia renuntiatione
19 t̄ stante cessat rescissio contractus, & secundum ma-
gis receptam sententiam tradit, & obseruat Cephalus
(vt vno solum contentus) qui plures refert consilio 403.
numero 45. libro tertio, præcipue stante scientia veri
valoris, quam Alexius in instrumento attestatus est ha-
bere, vt apud Roland. in consil. 59. num. 13. & sequen-
tib. primo, Thob. Nonius cum eo consilio 67. nū. 23.
Crauet. consil. 151. numero 25. & Antonium Gabrie-
lem libro tertio, tit. de empto. & vend. conclusio prima,
num. 98. vbi num. 99. assert idem esse, vbi in instru-
mento adhuc clausula, ex certa scientia, quæ clausula
etiam in calo nostro inserta reperitur, stante etiam qđ
Alexius certa scientia & animo, de toto eo, quod bona
valerent, expressam donationem fecit Rubeo cum iu-
ramento ad formam constitutionum, tit. de donat. qua
donatione t̄ stante cessat rescissio, quæcumque laiso
considerari possit, vt in specie tradit & obseruat Cra-
uet. consil. 14. numero 11. & 12. versi. præterea. idem
Parisius consilio 128. numero 33. libro primo. & cum
eo Antonius Gabriel in lib. 3. titu. de empto. & vendit.
conclus. 1. nū. 53. & seqq.

20 Secundò in eisdem allegationibus pag. 17. à tergo,
versi. secunda est conjectura, & c. arguitur quod hoc pa-
21 etum in solutum dationis continet pactum t̄ legis cō-
missoria iuri communī improbatum. l. prima, & l. vlt.
C. de pactis pigno. & ibidem docto. Berous in consilio
204. numero 14. lib. primo. & Bellacomba inter com-
unes opiniones titu. 19. lib. 8. tomo secundo. Nam
cōsideratur (sic subiungit in dictis allegationibus) quod
Rubeus iam habebat pro eo credito bona obligata, nō
licebat ea in solutum dare, cum cōditione, si intra cer-
tum tempus pretium debitum nō restitutur; quia hoc
22 est t̄ proprie pactum legis commissoria, & improba-
tum; impedit enim omnem dominij translationem,
vt ibi per Bertum, & idem Berous in consil. 32. nū. 4.
libro secundo, & Seraphinus in tract. de priuilegijs iu-
ramenti priuilegio 131. numero secundo, qui licet in
pecunia numerata pro mutuo loquatur, procedit tam-
en in quicunque debito per Bellacomba. vbi supra
num. 3. in fine.

23 Relpondebit, quod licet pactum t̄ legis commis-
soria sit reprobatum in contractu pignoris: attamen in alijs
contratribus admittitur: sicut in specie in solutum da-
tionis, calo quo debitor pecunia mutuo date eam in-
tra præstitutum tempus mutuanti non restitut: tra-
dict Comensis in consil. 179. facta fuit. col. 1. Iason in
l. quamvis in fine C. de transactio. Rubeus in consilio
134. in fine Craue. in consil. 145. nu. 18. lib. 1. & in di-
cto consil. 327. nu. 6. lib. 3. Hondeodus in dicto consil.
31. num. 29. 30. 31. 32. & ego ipse in commentarij de
adipiscenda posselli. remedio quinto. nu. 44. in fine. Ita
24 etiam valet pactum t̄ legis commissoriae in transactio-
ne, vt affirmit prædicti Comensis Iason & Crauet.
Idem in emptione & venditione, vt in integro illo ti-
tulo ff. de lege commissio: & docto. supra relati accedit
Alex. in consil. 178. nu. 3. lib. 7.

Tertio ita argumentari voluit prædictatus intextus
auctor in dictis suis allegationibus pag. 18. fac. 1. versi.
tertio à vero simili. & c. quod hæc in solutum datio fue-
rit, sicut feneratus in fraudemque usurparum facta.
Nam certum est, quod siue contractus iste fuerit de po-
siti siue mutui, nihil eius causa vltra sortem Rubeum
capere poterit. De mutuo plusquam manifestum: cū
scriptum sit apud sanctum lucam cap. 6. Mutuum dan-
tes nihil inde sperantes, & alijs comprobauit in consil.
109. nu. 8. lib. 2. De deposito idem est; quia si agitur
25 de pecunia verè deposita, quod depositum t̄ regularē
appellatur, restituiri debet ipsam et sola pecunia in fac-
culo obliignata, si verò est de positum irregulare, hoc
esse dicimus mutuum. l. lucius & l. dies. sponsaliorum.
ff. depositi, quod iam diximus debere restituiri sine visu-
ris. At qui nostro in calo conuentum fuisse dicitur in-
ter Alexium & Rubeum, quod ipse Rubeus, interim
quo sibi restitueretur depositum fructus ditorū præ-
diorum. Ergo contractus iste dici debet feneratus.
illa minor propositiō argumenti, probari dicitur testi-
bus